

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ УНИВЕРЗИТЕТСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

ЗА 2010. ГОДИНУ

Универзитетска библиотека у Крагујевцу је библиотека општенаучног карактера, отвореног типа, чија је делатност у функцији наставно-научних и истраживачких процеса на Универзитету.

Упркос свим тешкоћама које су и до сада пратиле рад Библиотеке, (недовољна средства за материјално пословање, недостатак средстава за набавку књига и др.) 2010. година била је успешна са аспекта започете адаптације читаонице у 2009. години и њеног завршетка и добијених средстава за адаптацију магацинског простора у 2010. години. Окончањем ових послова Библиотека је делимично санирала дугогодишње пропадање библиотечког простора, што је резултирало и слабијом посећеношћу саме Библиотеке.

Реновирањем читаонице добили смо нови галеријски простор «Универзитетска галерија» која је званично отворена 24.09.2010. године изложбом слика Николе Гвозденовића –Гвозда, а од тада се скоро месечно одржавају културне манифестације, почев од музичких вечери до промоција књига и др.

Без обзира што смо целу 2010. години радили под отежаним условима, због реновирања, можемо бити задовољни. Све планиране послове реализовали смо одговорно и професионално, као и претходне године. Ако се узме у обзир чињеница да смо били присутни на сајму књига, образовним семинарима, да смо угостили руководство и запослене Војне библиотеке из Београда, да успешно реализујемо Темпус пројекат «Нови библиотечки сервиси на универзитетима Западног Балкана» говори о једном озбиљном раду Универзитетске библиотеке, са јасном поруком **«Универзитетска библиотека је срце Универзитета».**

I Органи управљања и руковођења

Надзорни одбор је одржао седницу 23.02.2010. године на којој су разматрани и усвојени:

- Извештај о финансијско – материјалном пословању Библиотеке за 2009. годину
- Извештај о раду Универзитетске библиотеке за 2009 годину.

Управни одбор је у 2010. години одржао 4 седнице на којима су разматрани и усвојени:

- Извештај о раду Универзитетске библиотеке за 2009 годину;
- Извештај о финансијско – материјалном пословању Библиотеке за 2009. годину;
- формирана је Комисија за јавне набавке мале вредности за 2010. годину;
- формирана је Комисија за набавку стручне и друге литературе и преузимање легата од институција и појединаца у 2010. години;
- донета је Одлука о покретању поступка *Адаптације и опремања магацина за књиге Универзитетске библиотеке* средствима обезбеђеним од Министарства просвете;
- проведен је поступак и изабрана је Мира Матић за директора Универзитетске библиотеке за наредни мандатни период од 4 године;

II Одељење набавке и обраде

У 2010. години Универзитетска библиотека (у даљем тексту Библиотека) је преко Одељења за набавку и обраду, успела да свој фонд увећа користећи сва три облика набавке (куповина, поклон, размена), што је велика новина, јер је последњих година, финансијско стање установе било на врло незавидном нивоу.

Библиотека је уз помоћ Ректората учврстила своје право, које се тиче **обавезног примерка** сваке објављене публикације од стране факултета нашег Универзитета, тако да их од новембра 2009. године Библиотека редовно прима. Иако су факултети дужни да достављају по један примерак од сваке публикације, поједини факултети се одлучују на поклањање више примерака (што омогућава Библиотеци да обавља размену са другим установама), па је на основу тога инвентарисано 73 од укупно 103 уџбеника (разлика од 30 публикација је за размену), приручника и друге монографске грађе. У доњој табели показан је прилив наслова по установама:

Редни бр.	Назив факултета	Укупан број поклоњених публикација у току 2010. год.
1	Економски факултет	6
2	Правни факултет	0
3	Филолошко-уметнички факултет	27
4	Машински факултет Крагујевац	24
5	Природно-математички факултет	2
6	Медицински факултет	7
7	Технички факултет Чачак	5
8	Машински факултет Краљево	14
9	Педагошки факултет Јагодина	0
10	Учитељски факултет Ужице	3

11	Агрономски факултет Чачак	3
12	Поклон Ректората	12
	укупно	103

Табела 1: Обавезни примерак

Посебан вид сарадње имамо са Универзитетском библиотеком "Светозар Марковић" из Београда, Библиотеком Матице српске, као и САНУ од којих добијамо велики број публикација на **поклон**.

Од ове године је и наша Библиотека почела да **размењује** већ поменуте дупликате добијених публикација са овим установама. Посебну захвалност дугујемо Правном факултету са Пала, Српско Сарајево и Факултету техничких наука из Новог Сада који већ годинама својим издањима употпуњава фонд наше Библиотеке.

Издваја се још једна делатност Одељења набавке и обраде, а тиче се **поклањања** публикација факултетским библиотекама Крагујевачког и других Универзитета **од стране Универзитетске библиотеке**. Ове године поклони су се односили на следеће факултете:

Редни бр.	Назив факултета	Број публикација
1	Економски факултет	3
2	Факултет техничких наука Нови Сад	8
3	Гимназија у Гњилану	30
4	Машински факултет Крагујевац	15
5	Природно-математички факултет	7
6	Педагошки факултет Јагодина	13
7	Учитељски факултет Ужице	64
8	Агрономски факултет Чачак	4
9	Библиотека Филозофског факултета	10
10	Правни факултет Источно Сарајево	8
11	Медицинска школа Велико Ропово	20
	укупно	182

Табела 2: Поклони факултетима

У вези са Конкурсом за откуп књига из области друштвених и хуманистичких наука у 2010. години, Библиотека је добила два откупа: за 2009. и 2010. годину и то један у јануару од 106, а други у октобру од 157 књига.

Табела 3 показује број публикација сврстаних по језицима које је Одељење набавке и обраде инвентарисало и каталожки обрадило у COBISS систему узајамне каталогизације.

<i>Редни бр.</i>	<i>Публикације по језицима</i>	<i>Број публикација у 2010</i>
1	Српска књига	1043
2	Енглеска књига	91
3	Немачка књига	6
4	Француска књига	128
5	Руска књига	16
6	CD	66
Укупно		1350

Табела 3: Каталогизација по језицима

Табела 4 показује укупну набавку публикација у 2010. у односу на 2009. годину.

<i>Начин набавке</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>
Куповина	3	145
Поклон	1334	1193
Размена	0	12
Укупно	1337	1350

Табела 4: Укупна набавка

У горњој табели се види да је у 2010. години број приновљених публикација већи за 13 публикација. Нарочито је већи број купљених књига.

Од 01.01.2010 закључно са 31.12.2010. године каталошки је обрађено **9.987** записа, како монографских публикација, тако и аналитички обрађених чланака и саставних делова монографских публикација, и то:

<i>Год.</i>	<i>преузето</i>	<i>креирано</i>	<i>редакција</i>	<i>укупно</i>
2010.	3.219	3.227	3.541	9.987
2009.	3.991	2.137	6.122	12.250

Табела 5

У табели 5 уочава се разлика у свим пољима, а нарочито је занимљиво да је велика разлика код поља *креираних записа* у корист 2010. године, што је посебно корисно нашим корисницима, поготово студентима докторских студија чији су и најчешћи захтеви везани за стручне и научне радове објављене у неком од зборника или часописа.

Редакција у 2009. години посебно се односила на мењање локациских података, а не на неко стручно побољшавање записа, па је зато овај број од 6.122, у 2010. години био недостижан.

Од маја месеца 2010. године, направљен је договор са уредништвом часописа Моторна возила и мотори, Катедре за моторна возила и моторе, Машинског факултета

у Крагујевцу, по коме је Одељење набавке и обраде у своју делатност уврстило и *одређивање УДК бројева* за чланке који се објављују у том континуалном извору. До краја године одређено је 25 чланака по цени од по 150,00 динара (3.750,00 dinara)

Вредност приновљених књига куповином износи 103.214,70, поклоном 540.728,40, разменом 5.150,00 динара у 2010. години

III Одељење за информациону и рефералну делатност и Одељење фондова и заштите

У Универзитетској библиотеци 2010. година протекла је у великим и опсежним грађевинским радовима, у циљу реновирања библиотечког простора, који су започети још крајем (новембар) 2009. године. Иако је програм реновирања обухватао велику читаоницу, интернет учионицу и магацинске просторе, односно све просторе везане за рад ових Одељења, то се није одразило ни на сам процес рада, као ни на квалитет услуга које ова Одељења пружају. Посебно треба истаћи да Библиотека ни у једном тренутку није прекидала рад са корисницима, без обзира на нешто отежаније услове рада.

Због немогућности коришћења велике читаонице, наши корисници су упућивани у нову читаоницу Библиотеке Правног факултета, са којом и иначе, као и са другим факултетским библиотекама нашег Универзитета, имамо одличну сарадњу. Од када је читаоница поново отворена за кориснике, у новембру 2010. године, сва читаоничка места стално су попуњена.

Услуге коришћења интернета и могућности претраживања од стране самих корисника, које су, у периоду мај-новембар, морале да буду прекинуте, успешно су превазиђене појачаним активностима библиотекара-информатора. Од 1. новембра интернет учионица, са 9 места и потпуно новом опремом, постала је интегрални део читаоничког простора. Тиме је значајно побољшана комуникација корисник – књижничар (магационер) – библиотекар (информатор).

Све остале делатности и активности везане за рад овог Одељења обављане су у истом обиму као и у претходним годинама:

- евидентирање нових корисника и обнављање чланства старих
- претраживање по захтевима корисника
- појединачна едукација корисника и њихово упознавање са могућностима COBISS

- система (начином коришћења и претраживања)
- издавање публикација за коришћење у читаоници и ван ње
  - задуживање и раждуживање грађе
  - сређивање књижног фонда у магацинима (премештање публикација, прелепљивање налепница, стављање заштитних фолија на налепнице...)
  - изношење зборника ради аналитичке обраде
  - пријем новонабављених публикација у магацине
  - штампање налепница за пресигниране публикација из рефералне збирке и њен смештај у читаоницу
  - координирање рада са Одељењем набавке приликом одабира понуђених публикација од стране Фонда за отворено друштво преко Народне библиотеке Србије и поклона од стране Универзитетске библиотеке “Светозар Марковић”
  - обрада и редакција библиотечких јединица у COBISS-у
  - међубиблиотечка позајмица од библиотека у земљи и свету
  - услуге фотокопирања, штампања, скенирања
  - техничка подршка и дежурства приликом организовања разних дешавања у Библиотеци (везано за разне скупове, а посебно за за рад новоотворене Галерије у склопу читаонице)
  - перманентна едукација радника Одељења (књижничара и библиотекара) и усвајање нових могућности у раду са корисницима и могућностима проналажења релевантних информација.

У 2010. год. уписано је 243 нова члана, у односу на 2009. год. за 24 мање, што је је занемарљиво, узимајући у обзир чињеницу да је Библиотека била у процесу реновирања. Број чланова који су обновили чланарину за 2010. год. је 224 (401 у 2009. год.). Овај податак није релевантан зато што чланарина није везана за календарску годину, већ за период од 365 дана. Колективну чланарину обновили су радници Економског факултета (55 чланова), а, после једне године паузе, и студенти Филолошко-уметничког факултета (95 чланова). Број активних чланова регистрован у трансакцијама чланова за 2010. год. је 718. У сваком случају, број чланова Библиотеке биће свакако већи ако заживи идеја о чланству по аутоматизму (студенти и запослени на крагујевачком Универзитету). Најдоминантнија категорија чланова и даље су студенти, али расте и број мастер студената и доктораната.

Приход од чланарина, продужених чланарина, надокнада од прекорачења рокова и издавања порврда у 2010. год. износи 287 925 дин. (2009. год. 235 800 дин.)

Поред претраживања базе података УБКГ и претраживања на хосту, вршена су претраживања КоБСОН базе као и других база, све у циљу пружања што потпунијих информација и проналажења извора нашим корисницима али и онима који то нису. Број таквих захтева није прецизно евидентиран али је свакако велики (преко 5000 на годишњем нивоу

Број издатих публикација у 2010. год. - 1825

Број примљених јединица у магацин - 1350

Број изнетих зборника ради аналитичке обраде чланака - 216

Број премештених књига по магацинима у циљу адекватнијег и рационалнијег смештаја и налажења – неколико хиљада

Два библиотекара овог Одељења обрадила су укупно 3863 јединице (креирано 828, преузето 775 и стварна редакција 849).

У сегменту међубiblioteчке позајмице у 2010. год. примљено је 593 захтева, од којих је највећи број и реализован. Приход од ове врсте делатности износи 208 440 дин. (2009. год. 256 849 дин.) Број захтева је повећан за 76, док је приход умањен за 66 409 дин. (?!). Настављена је сарадња са свим сталним партнерима, а успостављени су и контакти са новим библиотекама и информационим центрима у циљу што боље и брже реализације захтева корисника.

међубiblioteчка позајмица са библиотекама у земљи и свету

		2009.	2010.
монографије	број захтева	460	405
	реализовано	358	364
чланци у периодици радови у зборницима	број захтева	110	178
	реализовано	100	168
дисертације	број захтева	9	10
	реализовано	5	8
укупно	број захтева	579	593
	реализовано	463	539

Укупан број свих регистрованих трансакција у 2010. год. износи 11082. у 2010. год. износи 11082.

Свим својим активностима Одељење за информациону и рефералну делатност и Одељење фондова, заштите и циркулације труди се да испрати наставно-научне и истраживачке процесе на Универзитету у Крагујевцу и да свим својим

корисницима омогући да што брже и једноставније дођу до потребних информација и публикација.

IV Одељење периодике

У 2010. години Одељење периодике наставило је свој рад на формирању електронског каталога серијских публикација започетом још марта 2005. године.

Највећи број часописа добијамо као поклон од Библиотеке Матице српске из Новог Сада, Министарства науке, као и од других факултета и института у Србији.

Поред инвентарисања, сигнирања, каталогског описа предметне и класификационе обраде и смештаја, Одељење периодике ради и аналитичку обраду чланака у периодичним и монографским публикацијама. Критеријуми избора обраде чланака врши сам библиотекар према профилу корисника Библиотеке. Аналитички се обрађују и сви чланци издања Универзитета у Крагујевцу, као и прилози из периодике и монографија научно-истраживачких радника овог Универзитета. Оваквом обрадом је могуће урадити библиографије истраживача и стручних сарадника, по шифри истраживача, и то за сваког истраживача посебно.

Статистички подаци о раду Одељења периодике за 2009-10. годину

Серијске публикације

Год.	Укупно наслова	Годишта	Бројева	Напомена
2009.	100	171	241	
2010	80	127	172	

Аналитичка обрада

Р.бр.	Назив	Перид	Креирао-Преузео	Укупно
1	Аналитичка обрада Серијских публикација	2009.	558 - 730	1278
2	Аналитичка обрада монограф.публикаци	2009.	498 - 128	626
	Укупно	2009.	1056 - 858	1914
1	Аналитичка обрада Серијских публикација	2010.	1938 - 961	2899
2	Аналитичка обрада монограф.публикаци	2010.	899 - 88	987
	Укупно	2010.	2837 - 1049	3886

Докторске и магистарске тезе за 2009/2010

Год.	Креирано	Преузето	Укупно	Редиговано
2009.	54	21	75	
2010.	183	467	650	

Укупно креирано записа за 2010. годину: 3071 записа.

Укупно преузетих записа за 2010. годину: 1669 записа.

Укупно обрађених записа за 2010. годину: 4740 записа.

Ово Одељење ће у наредном периоду радити на стварању електронске базе података докторских дисертација и магистарских теза наставника и сарадника Универзитета у Крагујевцу, за период 2006-2010. године. Приоритетно треба уносити у базу најновије докторске дисертације и магистарске тезе наставника и сарадника Универзитета у Крагујевцу. Ову базу података касније је могуће искористити за евентуалну израду библиографије у папирној или електронској форми, поводом јубилеја 35 година Универзитетске библиотеке у Крагујевцу.

V ***Служба за правне, опште и финансијске послове.***

Запослени у овој служби обављали су све послове прописане у Правилнику о организацији и систематизацији радних места, као и друге послове који су били у функцији рада Библиотеке. Припремане су седнице органа управљања (Управни и Надзорни одбор) и спровођене су одлуке које су органи управљања доносили. Ова служба се бринула о примени мера хигијенско – техничке и противпожарне заштите. У сарадњи са службом противпожарне заштите, Александар Дучић, овлашћено лице, извршио је годишњу проверу запослених из ове области.

У складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, Библиотека је донела Правилник о безбедности и здрављу на раду 03.11.2009. године. Овлашћена фирма Југоинспект из Београда урадила је Акт о процени ризика радних места и радне околине за запослене у Универзитетској библиотеци. Поступак обуке запослених у заштити на раду обављен је током 2010. године.

Благовремено и уредно обављани су сви административни, благајнички, књиговодствено-рачуноводствени и правни послови.

VI Темпус пројекат

Универзитетска библиотека у Крагујевцу је учесник регионалног Темпус пројекта 158764-TEMPUS-1-2009-1-RS-TEMPUS-JPGR, који је започет 2009. године и који ће трајати наредне 2 године. Активности које су реализоване у 2010 години:

- одржана је презентација COBISS3 апликације за библиотекарe у УБК
- Предузети су кораци да се преостале 4 факултетске библиотеке укључе у COBISS библиотечки систем;
- извршена је обука библиотекара Универзитетске библиотеке за програмски сегмент Фонд у COBISS 3 апликацији у Народној библиотеци у Београду
- присуствовање на радионици Дигитални репозиторији на Универзитетима партнера у Универзитетској библиотеци у Београду
- радна посета Мире Матић Универзитетској библиотеци у Марибору, која је партнер на пројекту
- учествовање на више web семинара, по календару активности
- присуствовање састанцима пројектног тима у Универзитетској библиотеци у Београду

VII Инвестиције

а) Пројекат: Адаптација и опремање читаонице УБК

Радови започети у 2009. години на адаптацији и опремању читаонице Универзитетске библиотеке настављени су у 2010. години и завршени су у другој половини године. Радове је изводило ЈКП »Нискоградња» из Крагујевца, а стручни надзор над извођењем радова поверен је Јавном стамбеном предузећу из Крагујевца. Финансијска средства у вредности од 75.000 еура финансирао је Град Крагујевац заједно са Моравском регијом. У оквиру адаптације читаонице постављен је један број клима уређаја како би се обезбедили што бољи услови за рад корисника у летњем периоду. Новонабављена опрема у читаоници се састоји од 50 радних столова са 100 столица у платну, 3 стола за рачунарску опрему са 10 фотеља. У оквиру читаонице оформљена је Интернет учионица са 10 нових рачунара. Читаоница је свечано отворена за рад са корисницима 24.09.2010. године.

б) Пројекат: Адаптација и опремање магацина за књиге УБК

На основу спроведеног поступка и изведених радова, јавна набавка мале вредности бр.01/2010 од 29.03.2010. године – Адаптација и опремањ магацина за књиге УБК, у потпуности је завршена. Средства за ову намену су обезбеђена у износу од 2.000.000,00 од Министарства просвете. Пројектну документацију је израдила агенција «Алфа пројекат» из Крагујевца. У отвореном поступку јавне набавке, на основу најниже понуђене цене за извођење радова на адаптацији магацина за књиге, изабрано је ЈКП »Нискоградња» из Крагујевца. «Нискоградња» је изводила радове у периоду од 25.10. до 30.11.2010. године, у складу са датом понудом и склопљеним Уговором. Према окончаној ситуацији, финансијска вредност укупно изведених радова са надзором износи 1.800.000,00 динара. Записником бр.01-202 од 03.12.2010. године о примопредаји изведених радова на адаптацији магацина за књиге се констатује да се изведени радови примају без примедби и да се објекат предаје на коришћење – у чему су сагласни Инвеститор (Библиотека), Извођач радова (Нискоградња) и Надзорни орган (Агенција Ројал). Министарство просвете је дало сагласност на спроведени поступак јавне набавке и уплатило финансијска средства у складу са изведеним радовима, те је Библиотека измирила уговорне обавезе према свим учесницима у јавној набавци.

VIII Представљања

Библиотека се и ове године припремила за пријем студената (бруцоша) на крагујевачком Универзитету. Припремљен је информатор, плакат и други пропагандни материјал, који информише студенте о погодностима које им пружа Библиотека приликом појединачног или колективног уписа. Студенти се информишу о књижним фондovima које могу користити, као и о Интернет учионици која им је на услузи. Наши библиотекари су присуствовали пријему студената на свим факултетима у Крагујевцу, и том приликом делили су припремљени материјал и упознавали студенте са могућностима које им Библиотека пружа.

IX Манифестације

а) Предавање «Улога књиге и језика у савременом друштву» одржала је професор Хопе Олсон, декан факултета Висконсин за информатичке студије. Организатори предавања су били Универзитетска библиотека у Крагујевцу и Амерички кутак из Крагујевца. Предавање је одржана 28.09.2010. године у читаоници

Универзитетске библиотеке уз присуство библиотекара факултетских библиотека Универзитета у Крагујевцу и запослених у Библиотеци.

б) У сарадњи са Универзитетском библиотеком у Крагујевцу, Филолошко-уметнички Факултет је у читаоници Библиотеке организовао међународни научни скуп «Српски језик, књижевност, уметност». Научни скуп је одржан 29. и 30.10.2010. године и на њему је учествовало више од 150 научних радника из Србије, земаља бивше Југославије и иностранства.

в) На галерији Универзитетске библиотеке 15.12.2010. године одржана је промоција часописа МАТСН, и изведена приредба «Између магије и хемије». У промоцији часописа су учествовали академик Иван Гутман, уредник часописа и мр Божидар Ђелић, министар за науку и технолошки развој Републике Србије. Промоцији је присуствовало више од 60 посетилаца, међу којима су били наставно научни радници Универзитета у Крагујевцу, представници Града Крагујевца и др.

Х Донације

а) 01.04. 2010. године, у сали Ректората Универзитета у Крагујевцу госпођа Софија Ди Гарофани, уметница српског порекла која живи у Паризу, уручила је донацију више од 100 књига, претежно из области уметности Универзитетској библиотеци у Крагујевцу.

б) У оквиру програма сарадње Друштва за ширење хеленске културе НВО НАВС из Солуна и Универзитетског центра за развој каријере и саветовања студената, Универзитетска библиотека је добила на поклон више од 30 вредних књига на грчком и енглеском језику.

директор

Мира Матић